

Статистичко истражување за структурата на заработувачката

ЦТ_АС3_A_MK_2024_1

Референтни метаподатоци според ESMS 2.0 структура

1	Контакт
1.1	Организација/ институција за контакт
Државен завод за статистика	
1.2	Организациска единица за контакт
Одделение за плати	
1.3	Лице за контакт
Јане Мирчески	
1.4	Звање на лицето за контакт
Соработник	
1.5	Поштенска адреса
ул. „Даме Груев“ бр. 4, 1000 Скопје, Република Северна Македонија	
1.6	Електронска адреса
jane.mirceski@stat.gov.mk	
1.7	Телефонски број
00389 2 3249 428	
1.8	Факс
00389 2 3111 336	
2	Ажурирање метаподатоци
2.1	Последна потврда на метаподатоците
30/01/2024	
2.2	Последна објава на метаподатоците
30/01/2024	
2.3	Последно ажурирање на метаподатоците

30/01/2024

3 Статистичка презентација

3.1 Опис на податоците

Просечна годишна бруто-заработувачка; годишни бонуси и надоместоци; просечна бруто-заработувачка за октомври; просечна нето-заработувачка за октомври; просечна бруто-заработувачка од час за октомври; просечна нето-заработувачка од час за октомври; просечни социјални придонеси и даноци за октомври; просечен број на исплатени часови за октомври; просечен број на денови на годишен одмор во годината.

3.2 Систем на класификации

Национална класификација на дејностите - НКД Рев.2;

Национална класификација на занимањата, 2015;

Системот на образование во Република Македонија во однос на ISCED 2011 - Меѓународна стандардна класификација на образованието МСКОБ, 2013;

Номенклатура на територијалните единици за статистика - НТЕС, 2014.

3.3 Опфат на сектор/и

Сите сектори од А до О според НКД Рев.2, опфатени се деловни субјекти со 10 и повеќе вработени.

3.4 Статистички концепти и дефиниции

Просечната бруто-месечна заработувачка за референтниот месец (октомври 2022) ги опфаќа сите исплати во готово кои им се исплатени на вработените пред исплатата на одбитоците за социјални придонеси и даноци од страна на работодавецот на сметка на работникот. Овде влегуваат и бонусите кои се однесуваат на референтниот месец, исплатите за прекувремена работа, специјални исплати за работа во смени и сл. Исклучени се плаќањата кои не се однесуваат на референтниот месец (октомври), бонусите и додатоците кои не се исплатени вообичаено во кој било платен период (на пример, 13-та плата).

Просечната бруто-годишна заработувачка, покрај месечните бруто-заработувачки, ги покрива и сите нестандартни исплати кои не се исплаќаат вообичаено во некој од платните периоди (на пример, 13-та плата, празнични бонуси, тримесечни или годишни бонуси и сл.).

Просечна бруто-заработувачка од час претставува бруто-месечна заработувачка поделена со бројот на платени часови за референтниот месец.

Просечната нето-месечна заработувачка за референтниот месец (октомври 2022) ги опфаќа сите исплати во готово кои им се исплатени на вработените по исплатата на одбитоците за социјални придонеси и даноци од страна на работодавецот на сметка на работникот. Овде влегуваат и бонусите кои се однесуваат на референтниот месец, исплатите за прекувремена работа, специјалните исплати за работа во смени и сл. Исклучени се плаќањата кои не се однесуваат на референтниот месец (октомври),

бонусите и додатоците кои не се исплаќаат вообичаено во кој било платен период (на пример, 13-та плата).

Просечна нето-заработувачка од час претставува нето-месечна заработувачка поделена со бројот на платени часови за референтниот месец.

Платените часови се однесуваат на бројот на фактички исплатените часови во текот на референтниот месец, а не на бројот на часови во стандарден работен месец. Фактички исплатените часови ги вклучуваат сите нормални и прекувремени часови работени и исплатени од работодавачот во текот на месецот. Платените, но неодрботени часови, се сметаат за исплатени часови (на пр., за годишен одмор, празници, платено боледување, платена обука, платено специјално отсуство).

Платените прекувремени часови во референтниот месец кои се содржат во вкупно платените часови се оние платени часови за дополнителна работа извршена надвор од вообичаеното работно време.

Годишни бонуси и надоместоци кои не се исплатени во секој исплатен период (се содржат во годишната бруто-заработувачка) се однесуваат на сите периодични, нередовни и исклучителни бонуси и други исплати кои не се карактеристични за вообичаениот период на исплата. Типичен пример се новогодишните бонуси и 13-тата плата, надоместоците за неискористено отсуство, бонусите за зголемена продуктивност и премиите од профит.

Број на денови за годишен одмор (според правото за годишен одмор) се однесува на бројот на платени денови на годишен одмор, исклучувајќи го боледувањето и државните празници, изразено во денови. Се опфаќа вкупниот број на платени денови за годишен одмор, вклучувајќи ги и тие кои му се даваат на вработениот за работниот стаж, извршувањето на посебни активности и сл.

3.5	Статистичка единица
Извештајни единици се деловните субјекти кои припаѓаат на сите сектори од А до О според НКД Рев.2, со 10 и повеќе вработени.	
Единици на набљудување се вработените во деловните субјекти претходно споменати.	
3.6	Статистичка популација
Сите вработени во деловните субјекти кои припаѓаат на сите сектори од А до О според НКД Рев.2, кои имаат 10 и повеќе вработени.	
3.7	Референтна област
Република Северна Македонија	
3.8	Временска покриеност
Од 2010 година.	
3.9	Базен период
4	Единица на мерење

Денари, број.	
5	Референтен период
Година, 2022.	
Месец (состојба 01.10.-31.10.2022).	
6	Институционален мандат
6.1	Законски акти и други договори
Национални: Закон за државната статистика („Службен весник на Република Македонија“ бр. 54/97, 21/07, 51/11, 104/13, 42/14, 192/15, 27/16, 83/18 и 220/18 и „Службен весник на Република Северна Македонија“ бр. 31/20) и Програма за статистички истражувања 2023-2027 („Службен весник на Република Северна Македонија“ бр. 29/23 и 57/25). Меѓународни: Регулатива бр.530/1999 на Советот на Европа, Регулатива бр.1916/2000 на Европската комисија и Регулатива бр.1738/2005 на Европската комисија.	
6.2	Споделување на податоци
Временска серија на податоци од 2010 година преку eDAMIS до Евростат.	
7	Доверливост
7.1	Доверливост - политика
1. Заштитата на индивидуалните податоци е регулирана со Законот за државна статистика (https://www.stat.mk/mk/za-nas/zakonski-akti/zakon-za-drzhavna-statistika/). 2. Основните принципи и активности, што се преземаат за да се обезбеди доверливоста на податоците се опишани во Политиката за статистичка доверливост (https://www.stat.mk/mk/za-nas/politiki-i-strategii/politika-za-statistichka-doverlivost/).	
7.2	Доверливост - третирање на податоците
Во согласност со член 38 од Законот за државна статистика (https://www.stat.mk/mk/za-nas/zakonski-akti/zakon-za-drzhavna-statistika/) и Политиката за доверливост (https://www.stat.mk/mk/za-nas/politiki-i-strategii/politika-za-statistichka-doverlivost/), индивидуалните податоци не се објавуваат.	
8	Политика за објавување
8.1	Календар на објавување
Датумот на објавување на податоците се утврдува во Календарот за објавување на Соопштенија, кој се ажурира квартално.	
8.2	Пристап до Календарот на објавување
https://www.stat.mk/mk/%D0%BA%D0%B0%D0%BB%D0%B5%D0%BD%D0%B4%D0%B0%D1%80-%D0%BD%D0%B0-%D0%BE%D0%B1%D1%98%D0%B0%D0%B2%D1%83%D0%B2%D0%B0%D1%9A%D0%B0/#	
8.3	Кориснички пристап

Сите корисници имаат истовремено (или еднаков) пристап до статистичките податоци: ова значи дека датумите за објавување на статистичките податоци се претходно јавно објавени и никој корисник нема пристап до официјалните статистички податоци пред нивното објавување. Статистичките податоци прво се објавуваат во едицијата „Соопштенија“ на ВЕБ страницата на Државниот завод за статистика во 12.00 часот.	
9	Фреквенција на дисеминација
Четиригодишна.	
10	Достапност и јасност
10.1	Соопштенија
Четиригодишно соопштение: „Структура на заработувачката на вработените, 2022“.	
Број на прегледи од веб страницата - 215.	
https://www.stat.gov.mk/pdf/2025/4.1.25.30_mk.pdf	
10.2	Публикации
Од 2018 година наместо .pdf публикација се премина на онлајн публикациони табели во МакСтат базата на податоци.	
10.3	Онлајн база на податоци
МАКСтат база на податоци достапна на веб-страницата на ДЗС.	
Број на прегледи на табелите од МакСтат базата - 437.	
https://makstat.stat.gov.mk/PXWeb/pxweb/mk/MakStat/MakStat_PazarNaTrud_StrukturaNaZarabotuvacki/	
10.4	Пристап до микроподатоци
Користењето на микроподатоци за надворешни корисници е можно само за истражувачки цели и се врши во согласност со Законот за државна статистика (член 41, член 42 и член 43). Пристапот до анонимизирани микроподатоци е дефиниран со интерна процедура на Државниот завод за статистика „Пристап до анонимизирани микроподатоци за научно-истражувачки цели“. (https://www.stat.mk/mk/za-nas/profeduri/pristap-do-anonimizirani-mikropodatofi-za-nauchno-istrzhuvachki-feli/).	
10.5	Друго
Податоците од истражувањето се испраќаат во Евростат и тие се објавени на веб-страницата на оваа институција.	
10.6	Документација за методологијата
Методолошките објаснувања се објавени на веб-страницата на Државниот завод за статистика.	
http://www.stat.gov.mk/MetodoloskiObjasSoop.aspx?id=113&rbrObl=14	
10.7	Документација за квалитетот

Подготвен е извештај за квалитет во ESQRS формат којшто е испратен до Евростат преку ESS Metadata Handler.

11 Управување со квалитет

11.1 Обезбедување на квалитетот

Квалитетот на процесите и продуктите, во Државниот завод за статистика се обезбедува со почитување на Европскиот Кодекс за работа на европската статистика (<https://www.stat.mk/mk/za-nas/kvalitet/kodeks-za-rabota-na-evropskata-statistika/>) и Рамката за оценка на квалитетот во рамките на Европскиот статистички систем (ESS Quality Assurance Framework -

<https://ec.europa.eu/eurostat/documents/64157/4392716/ESS-QAF-V2.0-final.pdf>).

Критериумите за квалитет се утврдени и во Законот за државна статистика во член 4б и член 4в (<https://www.stat.mk/mk/za-nas/zakonski-akti/zakon-za-drzhavna-statistika/>).

11.2 Оценка на квалитетот

Државниот завод за статистика ги реализира статистичките активности во согласност со Статистичкиот бизнис процес модел, кој се базира на меѓународниот модел - Генерички статистички бизнос процес модел (Generic Statistical Business Process Model-GSBPM). Примената на овој модел, како и примената на меѓународните стандарди во статистичката продукција обезбедуваат високо ниво на точност и споредливост на податоците.

12 Релевантност

12.1 Потребни на корисниците

Податоците за структурата на заработувачката се основни статистички податоци неопходни за следење на промените на пазарот на трудот.

Национални корисници се Владата и другите државни органи, медиумите, истражувачите, студентите.

Најзначајни меѓународни корисници се Евростат, Светска банка, Меѓународниот монетарен фонд, Меѓународната организација на трудот итн.

Корисниците се заинтересирани за заработувачките по занимања и различни социодемографски карактеристики како што се: возраст, пол, степен на образование, работен стаж, и нивното влијание врз состојбата на различните групи на занимања на пазарот на трудот. Исто така, јазот во заработувачката помеѓу жените и мажите е важен индикатор кој се пресметува од Анкетата за структура на заработувачката.

12.2 Задоволство на корисниците

Почнувајќи од 2009 година, Државниот завод за статистика на секои три години спроведува Анкета за задоволство на корисниците.

12.3 Комплетност

Во однос на индикаторите кои се предвидени според Регулацијата на Европската комисија, ДЗС обезбедува 100% од нив.

13 Точност и веродостојност

13.1	Севкупна точност
Методологијата на истражувањето и начинот на прибирање на податоците обезбедуваат солиден опфат и точност на податоците.	
13.2	Примерочни грешки
Истражувањето е со целосен опфат и не се пресметуваат примерочни грешки.	
13.3	Непримерочни грешки
14	Навременост и точност
14.1	Навременост
T+270.	
14.2	Точност
Податоците се објавени во утврдените рокови во согласност со Календарот на навременост.	
15	Кохерентност и споредливост
15.1	Географска споредливост
Постои географска споредливост на дисеминираните податоци на национално ниво и на ниво на региони. Во однос на географската споредливост со останатите европски земји, исто така, е обезбедена споредливост бидејќи податоците се прибираат во согласност со европските регулативи.	
15.2	Временска споредливост
Обезбедена е споредливост на податоците од 2010 година, без прекин во временската серија.	
Број на референтни периоди во временската серија - 4.	
15.3	Меѓудоменска кохерентност
Податоците се кохерентни.	
Податоците се споредени на макро ниво со просечната месечна исплатена бруто-плата по вработен и просечната месечна исплатена нето-плата по вработен во истиот референтен период, октомври 2022, од истражувањето „Месечно статистичко истражување за вработени и плати ТРУД.1“.	
Имајќи предвид дека истражувањето е спроведено со користење на податоци од административни извори, направена е споредба на годишните и месечните податоци.	
15.4	Внатрешна кохерентност
Внатрешната кохерентност на податоците е обезбедена.	
16	Трошок и оптовареност

Имајќи предвид дека сите варијабли потребни за истражувањето беа добиени од административни извори, оптоварувањето на испитаниците беше намалено во споредба со минатите истражувања.	
17	Ревизија на податоците
17.1	Политика за ревизија на податоците
Ревизијата на податоците се прави во согласност со Политиката за ревизија на ДЗС: https://www.stat.mk/mk/za-nas/politiki-i-strategii/%D1%80%D0%B5%D0%B2%D0%B8%D0%B7%D0%B8%D1%98%D0%B0-%D0%BD%D0%B0-%D0%BF%D0%BE%D0%B4%D0%B0%D1%82%D0%BE%D1%86%D0%B8/ .	
17.2	Практика за ревизија на податоците
Нема ревизии во АСЗ 2022 година.	
18	Статистичка обработка
18.1	Извори на податоци
1) Анкетата за структурата на заработувачката 2022 е спроведена со користење на податоци од административни извори (Управа за јавни приходи и Агенција за вработување). 2) Опфатени се сите деловни субјекти со 10 и повеќе вработени од Статистичкиот деловен регистар со ажурирана состојба од декември 2022 година, односно податоците за деловните субјекти: матичен број, дејност, големина, статус на активност, податок за број на вработени, итн.	
18.2	Фреквенција на прибирање податоци
Четиригодишна.	
18.3	Прибирање на податоците
Податоците од Управата за јавни приходи и од Агенцијата за вработување се преземаат електронски.	
18.4	Проверка на податоците
Проверка на податоците се врши во согласност со дефинираните критериуми за контрола од страна на супервизорите во стручното одделение. Се проверуваат и анализираат податоците преземени од административните извори, и на крај се применуваат и одредени валидациски правила препорачани во регулативите на ЕУ.	
18.5	Компилирање податоци
18.6	Прилагодување
Не се прави израмнување на податоците.	
19	Коментар
A.1	Анекси

